

I. TÉTEL**45 pont**

Olvasd el figyelmesen az alábbi novellát, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszolj a kérdésekre!

Volt egy üveggolyóm. Nagyon szerettem, apám hozta be a kórházba, mikor kinn feküdtem Újpesten, vakbélgyanúsán. Hogy lehet egy vakbélre gyanakodni, nem tudom. Borogattak stb. Nem mondom. Egyedül egy kórházban. Mármint hogy senki a családból. Mert a család az család. Verekszünk, marjuk egymást, főleg Trudival, akkor is. A család...

Azzal a golyóval aludtam, üveggolyó volt. Benn csík, piros kacskaringó. Megtörte a napot, ahogy a fehér lepedőre tettem, szikrázva dobta szét a fényt. Ha hunyorítottam, még több napot láttam benne. Napgolyó volt, piros csíkkal.

Több színű golyóstollért cseréltem el. Kellott nekem a golyóstoll, gondolható. Nem bírtam golyóstoll nélkül élni tovább. Eleinte, mikor Sári följánlotta a cserét, vergődtem. Magasan alszom, emeletes ágyon, ott teljesen egyedül van az ember, fönne a plafonnal. Szorítottam a napgolyót, egészen nedves lett. De szemem előtt ugrált a sötétségen át csillogó golyóstoll, ezüst tokban elbújtatva négy szín. Fekete, piros, kék, zöld. Ennyi szín. Egyetlen tokban. Torkomban éreztem a vágyakozást a Sári tolla után. Csak forgolódtam az ágyban. Minden oldalon más színnel fogok írni a titokfüzetembe. Lehetetlen golyóstoll nélkül élni.

Persze egyszerre akartam használni a színeket. S azt nem lehet. Elhajlik benne a betét. Szétszedtem a ragyogó, ezüst tollat. Meredtek a műanyag betétek, kibelevve. Két részben maradt a toll. Sajnáltam. Apám nagy keservesen, fejcsóválva megjavította. Aztán csak néztem a tollat. Óvatosan bántam vele, színezgettem. Aztán magányos lett a toll. Az asztalon hevert, s ahogy ránéztem, nem tartozott hozzám. Vége volt.

A sárga noteszt kaptam érte. Juli sokáig sajnálta a sárga noteszt. Olyan volt a papírja, mint a metszett vaj. Puha, finom. A toll benne lágyan haladt. Juli megengedte, hogy rajzoljak bele, kendermagos csirkét rajoltam, jól sikerült. A vonalak lebegtek. Enyém lett a sárga notesz. Eleinte csak tartottam a fiókban. Porosodott. Hiába őrzöm – gondoltam –, használni kell. Két nőt rajoltam bele, egy ismeretlen arcélet (a Nagy Művészeti Könyvünkben egy Piombo nevű ember festménye után) és persze, madarakat. Kis madarat, nagy madarat, feketét, barnát. Jó lenne most a toll, gondoltam. Azzal lehetne igazán belerajzolni ebbe a noteszba. De hát mindent egyszerre nem lehet. Aztán észrevettem, hogy a sárga notesz lapjai annyira finomak, hogy a rajz vonalai átütnek a másik lapra is. Behálózák még a harmadik, negyedik lapot is, összekaristolják. Nem lehetett használni. Csak tartani a fiókban.

Egy kis televízióért adtam oda. Egy gyufáskatulya nagyságú dobozba kellett belenézni egy csöpp lyukon. Csodás volt. Idegen tájak. Nagy, fehér kerítéses kastély volt az egyik képen, a másikon egy vékony torony ívelt fölfelé, a harmadik kép kissé elmosódottan egy csonka tornyú templomot mutatott, melyen ördögfejek voltak. Tetszett. Úgy éreztem, enyém a világ. Ritkán néztem bele a lyukba. Trudinak is csak kétszer engedtem naponta. Az iskolában tízóraik után, meg itthon egyszer a fürdőszobában, mosakodás előtt. A tájak, apám azt mondta, francia tájak. De hát nem lehet mindig tájat nézni. Ezt a három tájat. Trudi már egyszer sem akarta látni, én is alig kukkantottam bele.

Nagy sokára láttam meg Évánál az üveggolyót. Hogy került hozzá, nem is az én osztályomba járt, eggyel följebb. A folyosón találkoztunk. Láttam, a köpenye zsebébe akkor tette be a golyót.

– Nem adod nekem a golyót?

– Csak nem képzeled! Most cseréltem egy térképért. Egész Magyarország rajta volt meg a Pilis.

Évának följánlottam a televíziót. Fintorgott.

– Mindig ugyanaz a kép. Mit adnál még?

– Mindent. Amit akarsz.

Éva sokat kért. Szereztem neki egy mentőautót az öcsémtől, igaz, egyik kereke hiányzott. Piros puha radírt. Szivartokot, fémből. Azt hiszem, Éva kifosztott. Rájött, hogy mindent megadnék a golyóért. És én mindent megadtam érte.

(Gyurkovics Tibor: Üveggolyó)

1. Mutasd be az üveggolyót a szöveg alapján! 5 pont
 2. Társítsd a tárgyat a megfelelő jellemzővel a szöveg alapján!

a. golyóstoll	1. puha, finom lapok
b. notesz	2. gyufásskatulya méretű
c. televízió	3. ragyogó, ezüst színű
d. radír	4. fémből készült
e. szivartok	5. piros színű

5 pont
 3. Mit jelent a szövegben a következő kijelentés?
„De hát mindent egyszerre nem lehet.” 5 pont
 4. Mutasd be az elbeszélő és családtagjai viszonyát a szöveg alapján! 5 pont
 5. Az elbeszélő viszonya az üveggolyóhoz más, mint a többi tárgyhoz. Miért? Fejtsd ki válaszd 4–5 mondatban a szöveg alapján! 10 pont
 6. Neked van-e olyan tárgyad, amiért, a főhőshöz hasonlóan, képes lennél többet adni, mint amit az bárki másnak ér? Indokold válaszd 3–4 mondatban! 10 pont
- Nyelvi igényesség, szövegkohézió, helyesírás 5 pont

II. TÉTEL

45 pont

Az alábbi szövegrészletből kiindulva írf 1–1,5 oldalas élménybeszámolót Gombócka nevében arról, hogy hogyan került kórházba, és mit tapasztalt ott!

Március 4.

Az a jó, hogy Gombóckát mindennap lehet látogatni. Kora reggeltől késő estig. Nagyszerű hely ez az állatkórház, és milyen olcsó! Jóformán fillérekkért kezelik a beteg állatokat. Tegnap kenőmájast vittünk a kis betegnek meg kókuszos habcsókot, mert azt nagyon szereti. Apu is szereti a kókuszosat, mondta is, hogy nem kell Gombócot annyira elkényeztetni, nagyon jó, tápláló a kórházi kosztja. Azért láttuk, hogy ő is vitt Gombóckának két krémest, de akkor adta oda neki, mikor azt hitte, hogy nem figyelünk oda. Hetti néni sajtos párnácskákat küldött Gombócnak, olyan könnyű tésztából, hogy ha csak ránéztünk, már majdnem elrepült. És nagyon jólesett neki, mikor mondtuk, hogy Gombócka egyedül csak a sajtos párnácskákból evett.

(Bálint Ágnes: Szeleburdi család. Részlet)

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont